

## Från gömställe till dödsfälla – Skogens nya roll i krig

Speakerröst:

Det är oro i världen.

**Klipp från nyheter:**

***Flyglarmet gick precis....***

***Det här är ett exceptionellt läge i Europa....***

***Iran can not have a nuclear vapen...***

***En massiv attack med drönare och med ballistiska robotar.***

Speakerröst:

Och det kommer närmare oss här i Sverige. Många tänker på vad som skulle hända om det blir också. Både unga:

***Nyhetsklipp***

***Jag tycker att det är viktigt att stå upp för sin egen nation***

Speakerröst:

Och kungligheter som prinsessan Victoria vill försvara oss.

***Nyhetsklipp:***

***En del av mig har alltid velat genomföra officersprogrammet, och att få den här möjligheten att göra särskild officersutbildning känns väldigt roligt och det känns också angeläget.***

Vi rustar upp. Och i totalförsvaret ingår också skogen.

***Daniel Stjärna Här har vi en gammal björk.***

Speakerröst

Den kommer att spela en roll om vi blir angripna, men kanske inte på det sättet som vi tror.

***Michael Malm***

***Det går inte att dölja sig.***

**Daniel Stjärna**

***Så jag ställer mig mot trädet här. De ser mig inte därborta. Det står militärer där borta på andra sidan trädet. Men då ser de mig ändå.***

**Michael Malm De ser dig ändå.**

Speakerröst

Det här är SLU podden Skogen och människan med Daniel Stjärna. I det här avsnittet har han dragit till skogs för att klara sig i händelse av krig.

### **Signatur**

Daniel Stjärna

Vi hör i luften någonting som surrar, som surrar så.

Michael Malm

En helikopter.

Daniel Stjärna

Helikopter. Behöver man ana oråd?

Michael Malm

Vi är i fred. Vi har konstitutionell fred och helikoptern som flyger är nog en vanlig civil helikopter. Antingen kan det vara en räddningshelikopter, en polishelikopter eller en annan vanlig helikopter.

Vi kan gå in här..

Daniel Stjärna

Ja vi klämma oss in mellan några grannar. Ja, det är en blandad liten skog här. Kolla, här har vi en gammal björk. Men jag tänker att granarna vet du. Där är det ju lite skuggigt och lite mörkt. Ser ingen oss om vi. Om vi smyger in. Nu är det inte så tät granskog som det kan vara med det. Men det ger den här lite, lite omfamnande känslan. Va? Tänker jag fel där?

Michael Malm

Nej. Det här är ju trevligt med skogen rent generellt sett. Naturen är fantastiskt vacker.

Jag heter Mikael Malm och jobbar på Försvarsstabens strategienhet med totalförsvar som grund.

Daniel Stjärna

Hur länge har du jobbat i försvaret?

Michael Malm

Det beror på hur man räknar, men jag började i alla fall i Flygvapnet 1975. Då var inte du född tror jag.

Daniel Stjärna Det stämmer, ja. Och sen dess?

Michael Malm

Ja, Sen dess har jag varit i Försvarsmakten och jag har varit i näringslivet och jobbat med affärsutveckling. Och jag har varit på forskningsinstitut. Och sen har jag varit utomlands. Från 2008 så är jag åter tillbaka till Försvarsmakten.

Daniel Stjärna

Vad går ditt jobb ut på?

Michael Malm

Mitt jobb går ut på att utveckla det moderna totalförsvaret, det vill säga hur det civila försvaret och det militära försvaret tillsammans ska kunna skydda Sverige.

Daniel Stjärn

I det här avsnittet ska vi försätta oss i ett obehagligt scenario. Vi ska tänka på krig och konflikt. Och vad som händer med oss som är vår miljö när det inträffar. Vi har tillsammans åkt ut hit till. Ja, men det är väl det närmsta en skog vi kan hitta här i centrala Stockholm där vi befinner oss just nu. Stora Skuggan heter det, och det är mer ett rekreationsområde än en riktig skog. Men med din trygga hand tycker jag vi ska välja ett träd där vi känner oss lite extra trygga. Vart ska vi ta vägen?

Michael Malm

Men här har vi väl en ganska så bra stam att luta oss emot i alla fall, så att vi inte behöver gå så långt. Den är ju präktig och hög och en fin krona.

Daniel Stjärna

Det låter fint. Det ser ut som att du valde en tall. Motivera ditt val.

Michael Malm

Det finns inga granbarkborrar där.

Daniel Stjärna

Du pratar som en sann skogsägare.

Michael Malm

Ja, jag är en sann skogsägare.

Daniel Stjärna

Men det är inte därför Jag har träffat dig. Just dig. Just här.

Vad ser du här ute till exempel när du tar på dig dina totalförsvarsglasögon?

Michael Malm

Det här är ju rekreation. Man kan ju konstatera att skogen har för människan betytt väldigt mycket. Det är liksom någonting existentiellt i att vara ute i naturen. Vi är ju så fostrade i att vi är i väldigt tillrättalagda kulturella miljöer, städer och annat. Parker, golfbanor och naturen med skogen där representerar det mer det vilda, det utforskade som vi kan slappna av i.

Daniel Stjärna

Just det. Men om vi tänker oss ett scenario nu är det väldigt lugnt. Solen lyser liksom genom ljusgröna trädkronor. Alla känner sig lite lediga idag. Men säg att Hesa Fredrik ljuder. Det är ett anfall. Ett angrepp mot Sverige. Hur säkra är vi här ute där vi är nu?

Michael Malm

Ja, det beror ju på var anfallet kommer. Nu är vi i Stockholm och Stockholm. Huvudstäderna brukar ju vara anfällsmål av en angripare. Men sen ska man säga att om det händer någonting här ute. Det jag skulle göra först är att jag skulle titta på min krigsplaceringsorder och fundera på var någonstans ska jag tjänstgöra om det värsta händer? Det är ju det som vi vill att människor gör när det värsta händer. Att de funderar på. Vilket är mitt ansvar. Hur ser min plikt ut och på vilket sätt kan jag bidra? Det är det som vi vill att människor ska engagera sig.

Daniel Stjärna

Men om man känner sig väldigt orolig och rädd och man bara tänker på livhanken liksom i stunden. Hur? Vilket betyg har platsen vi är på nu? Från en skala 1 till 10.

Michael Malm

Det kan man inte säga. Det beror helt och hållet på vad det är som inträffar. Det här kan ju vara en väldigt bra plats att vara på om man nu ska gömma sig, vilket jag inte tycker att man ska göra, utan man ska fundera på vad är mitt ansvar i den här situationen? Det kan också vara en förödande plats om någonting inträffar.

Daniel Stjärna

Jag har ju väldigt begränsad förståelse för hur militären funkar, men min bild, min mentala bild är grönklädda personer som är ute i skogen och övar. Hur? Hur stämmer den bilden med verkligheten?

Michael Malm

Den stämmer nog inte alls med verkligheten. Jag tror att du har en ganska fördomsfull bild av vad det innebär att vara i det militära. Visst, det finns människor som är ute i skog och mark, jägarförband och annat, men vi finns ju också på luft, luft och lufthavet. Med flygvapnet och marinen på havet och även under havet. Vi är i cyberrymden och vi är uppe i rymden och dessutom har vi de arméförbanden som verkar på marken.

Daniel Stjärna

Min bild kanske är mer från finska vinterkriget.

Michael Malm

Ja, men som historiskt intresserad kan man ju säga att finska vinterkriget. Då var det kallt och det var mycket skog och det var patruller som gick långa sträckor. Och det är en del av historien kan man säga. Nu är vi 2026. Vi ser en helt annan typ av krigföring. Den är tredimensionell. Den är transparent. Du kan aldrig dölja dig någonstans. Egentligen så är det är någonting helt annat vi ser idag.

Daniel Stjärna

Det är liksom spelreglerna är helt annorlunda nu.

Michael Malm

Helt annorlunda spelregler.

Daniel Stjärna

Men Sverige är ju ett land som är täckt av väldigt mycket skog. 70 % av landytan är skog. Vilken roll spelar det i ett scenario där det kan bli krig?

Michael Malm

Ja, det är klart att skogen är en del av terrängen och terrängbilden, och den tar du hänsyn till när du planerar vad du ska göra. Så att skogen kan ju å ena sidan vara ett hinder för att saker och ting är i vägen. Det kan också vara något som försvårar. Därför att det kan vara svårt att se genom en tät skog. Men det kan ju också vara någonting som kan dölja dig mot en motståndare. Det kan också försvåra en motståndare som vill agera mot dig. Det finns både för och nackdelar med skogen. Sedan kan vi konstatera att till exempel i konflikter som Ukraina har vi sett genom historien, att om det blir ett statiskt krig, då försvinner oftast en skog som ligger mellan de stridande parterna därför att de skjuter ner den, och då blir det som ett öde landskap.

Nyhetsklipp

Ekot Ja. Nya attacker mot Ukraina och Iran. I natt rapporteras om minst åtta dödade.

Idag dödades minst fem personer och ett tjugotal skadades enligt regionens guvernör  
En massiv attack med drönare med ballistiska robotar som i stort har riktats mot hela landet genom natten.

Daniel Stjärna:

Men kriget pågår också i skogen. I Ukraina har skogen hamnat mitt i frontlinjen. Det har inte undgått skogsforskaren Maksym Matsala. Just nu är han på SLU i Alnarp, på institutionen för sydsvenska skogsvetenskap. Men kriget bröt ut i februari 2022. Då bodde han i Kiev i sitt hemland Ukraina.

Nyhetsklipp:

Ryssland har Inlett en militäroperation mot Ukraina. Det beskedet gav den ryske presidenten Vladimir Putin i ett tal tidigt i morse.

Det här är ett exceptionellt läge i Europa som vi inte har sett på länge.

Detta är ett storskaligt militärt angrepp mot Ukraina. Det är en storskalig invasion av Ukraina.

Maksym Matsala:

You never know you never know most people expected that war can not last for so long.

Daniel Stjärna

Då trodde inte de flesta att det här kriget skulle vara så länge, säger Maxim. Nu har det gått mer än fyra år.

Maksym Matsala

But we have big autocratic or totalitarian societies. They are completely out of control of, like, ratio of good sense. So when dictator wants that to be lasting as long as possible, it will last. So

Daniel Stjärna

På en datorskärm har han kartbilder som visar frontlinjen i kriget mot Ryssland. För i kampen mot en totalitär makt och en diktator som vill att kriget ska hålla på. Då kommer det också göra det länge, säger han. Så vad kan forskarna göra? Maxim och hans kollegor bedriver sin forskning både inifrån Ukraina och från andra delar av Europa under pågående krig. Med hjälp av ny och allt bättre teknik kan de studera skogen, trots att de inte kan gå in i den.

Maksym Matsala

Which means that you can get very resolution data on forest in a war zone without directly walking into the forest which can be dangerous due to landmines. So in this regard I'm talking about drones with different sensors.

Daniel Stjärna

På många håll i Ukraina, särskilt i närheten av frontlinjen i öster, är det direkt livsfarligt att gå in i skogen. Den kan vara minerad och drönarna kan hitta dig med olika sensorer. Så forskare som Maxim, de använder inte stövlar och känner inte doften av kåda och myror

när de jobbar. De använder satellitbilder för att följa vad som händer i skogen. De kommer inte jättenära och kan inte se detaljerna på enskilda träd, men de kan se landskapet på en upplösning på kanske tio meter.

Maksym Matsala

We can map forest change and damage to a high extend and do updates all the time.

Daniel Stjärna

Skogarna som drabbats hårdast av kriget är de som ligger i sydöstra delen av landet. Genom Ukraina rinner en av Europas längsta floder från norr till söder. Den har sitt utlopp precis vid frontlinjen i södra Ukraina. Områdena Cherson och Zaporizja som ligger söder om floden. De är ockuperade av Ryssland sedan den storskaliga invasionen inleddes 2022. Längs floden i söder är marken torr och sandig För 200 år sedan växte det mest gräs på den här platsen, men under sovjettiden planterades massor med tall och det blev till sist en tallskog. En isolerad, vild skog utan särskilt mycket vägar. Det här var en skog som man lade mycket kraft på och åter planterade hela tiden. Den förnygras inte av sig själv.

Maksym Matsala

And this pineforest mostly are gone because it is on and other side of the river, and that part of which is completely under Russian occupation.

Daniel Stjärna

Nu är den här skogen i princip borta, säger Maxim. När bomberna detonerar i en så här torr skog utan vägnät så blir det skogsbränder som inte går att hejda. Chanserna är inte stora att den här skogen kommer tillbaka igen av sig själv. Maxim och hans kollegor kan bara på avstånd titta via satellitbilder hur skogarna som är ockuperade av Ryssland brinner.

Maksym Matsala

We can clearly see effects of fires and tree mortality and because the pine is more flammable generally so it's easier to see on a mid-resolution satellite imagery what happens and when it starts recovering first of course ground vegetation and then new trees pop up.

Daniel Stjärna

Det är inte bara det att skogen brinner i kriget, det blir också skador på träden när skott och bomber träffar dem. Det bildas luckor och nya plantor och ny skog kan ta plats där. Det här försöker forskarna hålla koll på, men vissa saker är svåra att riktigt se med de lågupplösta bilderna. Forskarna behöver komma närmre och se vad som händer med enskilda träd, och vad det är för örter och växter som växer upp där i luckorna Jag träffar Maksym Matsala i hans kontor på vindsvåningen till ett av husen på SLUs campus i Alnarp. I rummet framför fönstergluggen står stora svarta väskor med tunga lås.

Maksym Matsala

It has RGB camera, because drone flies over the forest and take a lot of photographs. And then these photographs are used to, let's say, colour your point cloud. But also the main system is here, so this is laser scanner, and it emits a lot of beams in infrared spectrum. So our eyes do not see it, but it emits millions of laser beams every second.

Daniel Stjärna

Maksym Matsala öppnar en av de tunga svarta väskorna. Här har han en drönare utrustad med kameror och sensorer för ukrainarnas försvar. I det blodiga kriget mot Ryssland har utvecklingen av drönarna varit väldigt viktig, och de har också blivit ett verktyg för forskarna i landet.

Maksym Matsala

When these beams intercept some structure like leaf or twig or tree stem it records the location in the three-dimensional space of that point where it intercepted

Daniel Stjärna

Maxims kollegor. Ta med sig drönare hösten 2025 för att få en ögonblicksbild inifrån de krigsdrabbade skogarna. Bara 50 kilometer från frontlinjen ställde de sig bakom spakarna till sina övervaknings drönare.

Maksym Matsala

So it was a lot of focus on herbaceous vegetation, and they tried to find signs of tree regeneration, if pine and some broadleaves do they regrow or not

Daniel Stjärna Med drönarnas hjälp kan forskarna stå på vägar där det inte finns några minor och komma riktigt nära för att studera skogens förändring. Men är det värt den risken för att få in den här datan?

Maksym Matsala

Yes, if you are smart enough not to go in the areas where it is a high risk to be killed

Daniel Stjärna

Det här är en riskfylld forskning. Du måste följa säkerhetsreglerna och ta det därifrån så fort det blir något farligt. Och om din drönare blir nedskjuten, ja då får du inte plocka upp den.

Men varför är det viktigt att få den här mer nära datan och få in de här mätningarna just i det skedet där vi är just nu?

Maksym Matsala

Then we we can observe when it's ongoing and also how we can provide recommendations for sustainable recovery

Daniel Stjärna

Det är inte en fråga som kan vänta tills efter att konflikten tagit slut, säger Maxym Matsala. Vi måste planera för hur vi ska restaurera skogen och vi behöver veta vad som händer med skogen medan kriget pågår, så vi kan ta hållbara och bra beslut. För om vi bara väntar och inte gör det här nu, då kan det vara för sent att börja planera.

Med tanke på hur många, hur mycket skada och hur mycket förstörelse ett krig orsakar så finns det många andra problem som måste lösas innan skogen hamnar högst upp på prioritet. Finns det en risk att det drar ut så mycket på tiden, att många av de här skogarna som är förstörda och det ligger och odetonerad ammunition blir helt otillgängliga kanske så länge vi lever.

Maksym Matsala

In France there is a landscape which is still not restored after the First World War when it was so heavy artillery shelling and still soil is like... It's also a question about soil, how it's poisoned because all the shells they contain a lot of chemicals

Daniel Stjärna Det kommer finnas områden där krigets förödelse blivit total. I Frankrike finns det fortfarande områden efter första världskriget där man inte kunnat restaurera. Det finns ammunition, metall och olika gifter och kemikalier kvar. De förorenar både marken och vattnet.

Maksym Matsala

It's very hard to demine the tree vegetation, because you need to somehow use some thermal imaging or magnetic imaging, trying to detect hot metal or just metal.

Daniel Stjärna Det finns väldigt mycket osäkerhet om skogens framtid i Ukraina, särskilt där det kan ligga väldigt mycket detonerade ammunition för att rensa en skog på minor är inte en enkel uppgift.

Maksym Matsala

It will be easier to set aside these areas but also will be question will be a funding to maybe this will be funding to fence them.

Daniel Stjärna

Det kan betyda att man måste helt skärma av de här skogarna från mänsklig aktivitet. Och det kanske inte heller är lämpligt för djur att vistas och flytta in i heller. Så ett scenario kan ju vara att man antingen rensar runt omkring skogen så att inga bränder ska kunna ta sig in dit.

Maksym Matsala

There will be some very radical way to maybe we need to set that forest on fire and fire will initiate landmine and all unexploded ordinance like it was happening with recent wildfires which were not. but if you do that... In a safe, managed way.

Daniel Stjärna

Eller att man faktiskt handgripligen bränner upp de här skogarna för att ammunition och annat ska Explodera så att det ska på något sätt rensa sig självt.

Nyhetsklipp med prinsessan Viktoria:

Att få den här möjligheten att göra en särskild utbildning känns väldigt roligt och det känns också angeläget.

Daniel Stjärna

Om vi vänder blicken till Sverige, som du har lärt känna nu de senaste åren. Ett land med mycket skog med vissa likheter med Ukraina. Finns det någonting vi kan lära oss eller någonting vi kan reflektera kring när det gäller våra skogar mot det som hänt i Ukraina?

Maksym Matsala

When war is not yet here but is roaming somewhere on the horizon, Sweden and government should already work with local communities especially when it's expected that it can be warfare in some places

Daniel Stjärna

Maxym säger att vi redan nu borde samarbeta och samordna kring hur vi ska göra med skogarna om det blir krig. Vi behöver skydda infrastruktur från skogsbränder, säger Maxym.

Ukrainas krig är på riktigt. Men på senare år har också kris och krig i Sverige vuxit fram. från en hypotetisk fundering till någonting vi förbereder oss för. Vårt försvarsmaskineri, växlar upp på alla fronter för att öka Sveriges försvarsförmåga. Men inte bara vapen och stridsflyg och militärer räknas in. Vi ombeds också vara förberedda på att klara oss i en krissituation. Vår infrastruktur med el och rent vatten och värme är livsnödvändiga i det som kallas totalförsvaret. Och så är det ju det här med skogen. Den finns ju nästan överallt runt omkring oss. Vad har den för roll i totalförsvaret?

Vi står ju här i Stora skuggan, i Lilla skuggan i Stora skuggan där granarna skyddar oss hjälpligt. Jag tänker att det här är ju vardag för väldigt många. Vi är många som bor i städer i tätorter. Det här är liksom det närmaste skogen vi kommer. Vilken roll tror du att det här kommer? Den här skogen som vi har nära oss kommer att spela i ett krigsscenario.

Michael Malm

Jag vet inte om ett sånt här område kommer att spela någon särskild roll i ett krigsscenario. Det som vi ser från Ukraina och många andra ställen, är ju att man vill upprätthålla någon form av normalitet. När allting i ett kaotiskt och oförutsägbart och osäkert. Då strävar man efter att försöka upprätthålla någon form av normalitet. Det kan vara att restaurangen håller öppet. Det kan vara att biograferna håller öppet. Det kan vara att man bedriver kulturverksamhet i städerna exempelvis. Då tror jag att skogen kan bidra till en känsla av normalitet. Jag kan gå ut i skogen och plocka blåbär. Det är ganska normalt. I så måtto kan skogen betyda en känsla av att någonting i alla fall är normalt.

Daniel Stjärna

Så känslan av trygghet och lugn är också viktig.

Michael Malm

Absolut.

Daniel Stjärna

Men det vi hört nu från Maxym Matsala och det vi lärt oss av att följa nyheterna om krig, är att drönarna har kastat om spelplanen ganska mycket. Vad är din bild av drönarnas intåg?

Michael Malm

Av drönarnas intåg kan man konstatera att det är en del av en mängd ny teknologi som har ändrat spelplanen. Vi brukar prata om det transparenta slagfältet. Det vill säga det går egentligen inte att dölja sig. Så även om du tror att du är dold nu när vi står här vid den här granen och tittar uppåt så är det inte så. Antingen så är det en drönare som har sett dig, eller så är det en satellit som har sett dig. Eller så är det ett flygplan med värme detektorer som kan känna att ja, det här är ett träd men där står också en person och håller en mikrofon riktat mot en annan person. Och sen så står det en tredje person vid sidan av. Det går inte att dölja sig.

Daniel Stjärna

Så jag ställer mig lite så här. De ser mig inte därborta. Det står militärer där borta på andra sidan trädet. Men då ser de mig ändå.

Michael Malm

De ser dig ändå, därför att med hjälp av den teknologi som de har till förfogande, så kan de se saker och ting uppifrån eller från sidan, så du kommer aldrig att kunna dölja dig.

Daniel Stjärna

Är det poänglöst att gå till skogs då.

Michael Malm

För att göra vad menar du?

Daniel Stjärn

För att komma undan

Michael Malm

Jag tror inte att man kan fly till skogs. Ragnar Svedje gjorde det i Röde Orm när han skulle fly från kungarna därför att han hade slagit ihjäl fogden. Men skogen som flyktflykt tillhåll är nog inte lika bra idag som det var då.

Daniel Stjärna

Om vi tittar på det värsta tänkbara scenariot krig i Sverige. Vad skulle du säga kommer hända med våra skogar?

Michael Malm

Det beror ju på vad motståndaren gör. Bedriver motståndaren sådan verksamhet så att det förstör skogen? Då är det ju så. Man kan ju också tänka sig att man använder skogen som ett medel att sätta eld på skog för att skapa förvirring, svårigheter och belastning av det svenska samhället. Så det beror ju på vad motståndaren gör.

Daniel Stjärna

Det finns ju en växande trend med där folk som känner krisens kalla vindar blåser, som peppar och förbereder sig, som skaffar sig en egen liten bunker eller något gömställe med konserver som ska räcka ett helt år. Vad tänker du om den sortens privata förberedelser.

Michael Malm

Den beskrivning som du gör. Den som har preppinglådan och drar till skogs, gömmer sig i sin stuga och hoppas att saker och ting ska gå över. Det är inte den typen av prepper som bidrar till att vi löser våra gemensamma problem på ett bra sätt. Det är jättebra med en prepper. Se till att man har sin prepperlåda, man vet vad man ska göra och sen när man har det börjar fundera på hur kan jag bidra till andra? Hur kan jag hjälpa andra? För att dra till skogs och bara tänka på sig själv. Det är en sån egoistisk tanke att det är förödande för ett land i krig.

Daniel Stjärna

Men om man känner att jag kan ingenting om detta. Jag kan inte bidra. Jag är mest rädd för livhanken. Vad är det man tänker? Hur tänker jag fel då?

Michael Malm

Då ska du förbereda dig medan du har tid. Just nu är det ingen som skjuter på dig, så nu har du tid att förbereda dig.

Daniel Stjärna

Vi har mycket skog. Vi har mycket brukad skog. Vi är många som jobbar med skog. Vad har de för roll om det skulle bli kris eller krig?

Michael Malm

Hela skogsnäringen, skogsindustrin. Vårt budskap till dem är att de ska fortsätta göra det som de gör till vardags. Av flera skäl. Dels därför att vårda skogen är bra i sig. Det är en

vårdad skog underlättar. Det blir inte så mycket skogsbränder om den är ordentligt vårdad. Man upprätthåller skogsbilvägar som egentligen är hälften av alla vägar som vi har i landet med 21 000 mil ungefär, vilket också är viktigt för att kunna säkerställa framkomligheten över hela landet. Sen är det så att de bidrar med ungefär 185 miljarder i exportintäkter. Ska du förbereda dig för det värsta och ska du kunna agera om det värsta inträffar? Då går det åt rätt så mycket pengar. I ett statsfinansiellt perspektiv så är skogsnäringen jätteviktig.

Daniel Stjärna

Kan även de få andra uppgifter i ett krig?

Michael Malm

Ja, man kan ju säga att de kan vi. Utifrån ett pliktperspektiv så kan de få uppgifter inom ramen för den allmänna tjänsteplikten, och dessutom har de ju oftast många bra maskinmaskiner i sin maskinpark som skulle kunna bidra till att röja eller lyfta eller flytta på saker och ting.

Daniel Stjärna

Så du ser mycket nytta med att vi vi aktivt använder skogen?

Michael Malm

Ja, man gör det på ett bra sätt och tänker totalförsvaret så är det väldigt bra. En välkött skog Underlättar för både brandbekämpning och att det inte uppstår bränder och allt som kan förberedas för att det inte blir det värsta är ju bra.

Daniel Stjärna

Nu känns det som att forskningen och försvaret möttes i en sådan gemensam tanke om skogens tålighet och skogens möjligheter att klara bränder och stormar, och hur viktigt det är att också skogen blir rustad för att klara sig på något sätt?

Michael Malm

Vi brukar ju säga så här att du ska ju alltid, oavsett vilken verksamhet du bedriver. Beakta totalförsvarets krav. Och det enklaste sättet att göra det. Det är vad vi brukar kalla för totalförsvaret by design. Det vill säga att du bygger in totalförsvarsaspekterna tidigt i ditt tänkande. Det spelar ingen roll om du bygger vägar, broar eller om du sköter skog så ska du tänka totalförsvaret i allt det du gör. Så det är en uppmaning även till till skogsnäringen och skogsindustrin och de som äger skog att tänka totalförsvaret.

Daniel Stjärna Gör du det i skogen som du äger?

Michael Malm

Absolut. Vi gallrar den på ett väldigt bra sätt tillsammans. I det här fallet med Länsstyrelsen, för att säkerställa att både naturvärden men också att säkerställa att det inte blir bränder. Nu i vintras var det mycket snö. Vi hade ju vår den här orangea varningen. Den låg nästan ovanför vår gård nere i Småland. Då Faller ner väldigt mycket grenar. Och tar du inte bort de där grenarna, stora grenar, både tall och gran. Ja, då torkar dem oss. Sen om det skulle bli en torr sommar, vilket det var i somras, så finns det risk att det uppstår bränder av olika skäl. Så du behöver underhålla skogen för att säkerställa att du tänker totalförsvaret.

Daniel Stjärna

Det vi sett i Ukraina längs de här stridslinjerna är att skogarna blir både sönderskjutna, förgiftade, brinner upp och blir minerade för all framtid. Tror du att det kommer kunna hända i Sverige i ett krigscenario?

Michael Malm

I ett framtida krigsläge? Man kan aldrig utesluta någonting. Men det vi ser framför oss som Natomedlemmar och som Sveriges roll då spelar roll i Nato som ett bakre området logistikområde. Den typen av stridszon kanske inte kommer att vara det dominerande i Sverige.

Daniel Stjärna Vad är det som avgör om det blir en sådan här linje, en sådan stridslinje?

Michael Malm

I ukrainska fallet var att ryssarna kommer inte längre. De blev fast. De körde fast. Ukrainarna lyckades hindra deras framfart och sen blev det en linje som blev väldigt statisk och den rör sig marginellt fram och tillbaka och med den där men den där remsan som kan ju vara någonstans mellan fem och 20 kilometer bred. Där är ju marken förödd och där är ju stor förödelse i många aspekter. Och marken är dessutom många gånger även förgiftad.

Daniel Stjärna

Men det är inte det troliga scenariot om vi skulle hamna i krig för det. Dels på grund av hur Sverige ser ut, men också vår roll i Nato?

Michael Malm

Inte beroende på hur Sverige ser ut, men också framförallt hur Nato nu ser ut. Att Natos östra gräns går i östra delen av Finland och ner genom Baltikum. Så förutsättningarna militär geografiskt är helt annorlunda än vad det var under det kalla kriget.

Daniel Stjärna

Vad tycker du vi ska ta med oss? Vad ska vi lära oss av det som händer och hur det har utvecklats i Ukraina de senaste åren?

Michael Malm

Man kan ju säga att den här försvarsviljan som ukrainarna visar, den är ju enastående. Det bygger lite grann på att var och en funderar på hur kan jag bidra? Vad är mitt ansvar? Vad ska jag göra om det värsta händer? Vem vill jag vara om det värsta händer? Det är den typen av frågeställningar som jag tror att vi behöver ställa oss också i Sverige. Vem vill jag vara när det värsta händer?

Daniel Stjärna

Nu har vi pratat lite grann om vad som händer utifrån och in på något sätt. Men det kanske innifrån att vi ska tänka lite mer.

Michael Malm

Ja, allting börjar med det individuella ansvaret.

Daniel Stjärna

Det hänger på mig. Det känns inte lättare nu, tycker jag inte.

Michael Malm

Det hoppas jag att det ska kännas tungt och ansvarsfullt. För det här är ju faktiskt på allvar.

Daniel Stjärna

Michael Malm. Jag vill bara säga stort tack för att du var med i vår podd Skogen och människan. Och tack för att vi höll oss säkra här.

Michael Malm

Ja tack detsamma. Kul att ha lite sällskap i skogen.

Daniel Stjärna

Nu får vi snart gå tillbaka till civilisationen.

Michael Malm

Det gör vi.

Speakerröst

Du har hört skogen om människan med Daniel stjärna. En podd från SLU, Sveriges lantbruksuniversitet. Podden görs i samarbete med produktionsbolaget Filt. Producent Stina Näslund och tekniker Astrid Ankarcrona. Nyhetsklippen kom från Sveriges Radio och SVT.